

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2846/24
18.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Душан Голубовић, адвокат из Београда, ул. Војводе Степе бр. 37, против туженог Института за вирусологију, вакцине и серуме “Торлак”, са седиштем у Београду, ул. Војводе Степе бр. 458, кога заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П1 217/22 од 09.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П1 217/22 од 09.10.2023. године у делу става првог и делу става другог изреке, којима је обавезан тужени на исплату изгубљене зараде и уплату доприноса за период од 9.10.2015. године до 30.9.2021. године и у ставу трећем изреке и у том делу жалба туженог **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П1 217/22 од 09.10.2023. године у преосталом делу става првог и другог и ставу четвртном изреке и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 217/22 од 09.10.2023. године ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезан тужени да тужилци, на име накнаде штете у висини изгубљене зараде, за период од 09.10.2015. године до 31.05.2022. године, исплати износ од 5.237.992,20 динара, у појединачно одређеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог

става. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да у име и за рачун тужиље, за период од 09.10.2015. године до 31.05.2022. године, на износе досуђене у ставу првом изреке пресуде, уплати и то Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, Филијала за Град Београд доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање, Филијала за Град Београд, доприносе за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање, Филијала за Град Београд, доприносе за случај незапослености, према висини стопе на дан уплате. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да тужиљи на име јубиларне награде за 30 година проведених у радном односу код туженог, уплати износ од 103.015,75 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2018. године, до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 352.195,06 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и неопотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на жалбу туженог.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку, у потврђеном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, пресудом Другог основног суда у Београду П1 357/19 од 18.09.2020. године усвојен је тужбени захтев тужиље и поништено као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду бр. 5509/1 од 08.10.2015. године и обавезан тужени да тужиљу врати на рад. Наведена пресуда је правноснажна 10.03.2022. године и извршна дана 30.04.2022. године. Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 03.12.2021. године тужиљи је признато право на старосну пензију почев од 15.10.2021. године. Према налазу и мишљењу судског вештака за економско финансијску област Александра Станковића од 10.04.2023. године, нето зарада коју би тужиља остварила да је остала да ради код туженог у периоду од 09.10.2015. године до 31.05.2022. године износи 6.374.813,56 динара. У наведеном периоду тужиља је остварила укупна нето примања у висини од 1.763.588,27 динара и то по основу рада код других послодаваца износ од 1.136.821,36 динара, по основу новчане накнаде од Националне службе за запошљавање за случај незапослености у износу од 259.563,02 динара и по основу старосне пензије износ од 367.203,89 динара, те да укупна изгубљена нето зарада тужиље за период од 09.10.2015. до 31.05.2022. године износи 4.611.225,29 динара. Висина јубиларне награде за 30 година рада проведених у радном односу код туженог

износи 103.015,75 динара са доспећем на дан 31.12.2018. године. Првостепени суд је прихватио налаз и мишљење судског вештака осим у делу у коме је умањено износ изгубљене зараде за износ новчаних накнада које је тужила остварила од Националне службе за запошљавање Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање по основу пензије.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужиље основан, с обзиром на то да је решење туженог о отказу уговора о раду тужиље бр. 5509/1 од 08.10.2015. године поништено као незаконито и обавезан тужени да тужиљу врати на рад, те да тужиљи припада право на накнаду штете због изгубљене зараде, па је применом члана 105 став 1, члана 191 и члана 164 Закона о раду донео одлуку као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Применом одредбе члана 51 став 1 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, првостепени суд је закључио да је тужени у обавези да за тужиљу изврши уплату доприноса за обавезно социјално осигурање па је донео одлуку као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Првостепени суд је оценио да потраживање тужиље по основу јубиларне награде представља изгубљену добит у смислу члана 155 Закона о облигационим односима, јер би тужила, у случају да јој уговор о раду није отказан на незаконит начин, остварила право на јубиларну награду према редовном току страври, па је применом члана 120 Закона о раду и члана 105 Посебног колективног уговора за здравствене установе, чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе (“Службени гласник РС”, бр. 96/2019 од 31.12.2019. године), донео одлуку као у ставу трећем изреке побијане пресуде.

На досуђене износе првостепени суд је тужиљи досудио и законску затезну камату почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате, сходно одредбама члана 277 и члана 324 Закона о облигационим односима.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је у потврђеном делу, правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку разлоге, које у свему прихвата и другостепени суд.

Према одредби члана 191. став 1, 2 и 9. Закона о раду (“ Службени гласник РС” бр.24/05...75/14), ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио. Накнада штете из става 1. овог члана утврђује се у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајући порез и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца. Накнада из ст. 1, 5, 6. и 7. овог члана умањује се за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа.

Поштујући цитиране одредбе закона, код чињенице да је правноснажном

судском одлуком поништено решење о отказу уговора о раду тужилји, првостепени суд правилно закључује да тужилја има право на накнаду штете у висини изгубљене зараде, уз уплату припадајућих доприноса за период у коме није радила, уз умањење накнаде штете за износ прихода које је тужилја остварила по основу рада, по престанку радног односа, у смислу одредби члана 191 став 1 и 9 Закона о раду.

Овај закључак првостепеног суда прихвата и другостепени суд, с обзиром на то да се ради о приходима које би тужилја основано могла очекивати по редовном току ствари да није било незаконите радње туженог, те је првостепени суд, супротно наводима жалбе, правилно применио материјално право када је за период од 9.10.2015. године, закључно са септембром 2021. године, усвојио тужбени захтев тужилје.

Супротно наводима жалбе, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање, у делу који се односи на висину накнаде штете коју тужилја основано потражује за период од 9.10.2015. године до 30.9.2021. године. Наиме, намера законодавца приликом прописивања права запосленог на накнаду штете због незаконитог отказа (члан 191. став 1 и 9 Закона о раду), била је да само постојање правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос аутоматски даје право на накнаду штете у висини изгубљене зараде, уз уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање. Супротно наводима жалбе, правилно је првостепени суд је утврдио период у коме је тужилја радила код других послодаваца након отказа уговора о раду код туженог и висину накнаде штете због изгубљене зараде умањио за износ прихода остварених по основу рада након престанка радног односа.

Како се ни осталим наводима жалбе туженог не доводе у сумњу правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања и правилност примењеног материјалног права, то је побијана пресуда потврђена у делу става првог изреке, за период од 9.10.2015. године до 30.9.2021. године, и то како одлука о главном потраживању, тако и одлука о законској затезној камати, о којој је одлучено правилном применом одредаба чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Правилна је и одлука садржана у делу става другог изреке побијане пресуде, за период од 9.10.2015. године до 30.9.2021. године, којима је обавезан тужени да за тужилју уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на досуђене износе накнаде штете због изгубљене зараде, јер је донета правилном применом одредби члана 191. став 2. Закона о раду и чланова 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Према одредби члана 120 тачка 1 Закона о раду, општим актом, односно уговором о раду може да се утврди право на јубиларну награду и солидарну помоћ.

Одредбом члана 105 Колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајна или јединица локалне самоуправе (“Службени гласник РС” бр.96/2019), прописано је да је послодавац дужан да запосленом за 30 година рада проведених у радном односу исплати јубиларну награду у износу од једне о по просечне зараде у Републици Србији, при чему исплата доспева у року од 30 дана од дана када је запослени стекао право на јубиларну награду, у складу са просеком зараде из статистичких података из децембра претходне године.

Поштујући цитиране одредбе, код чињенице да је тужили незаконито престао радни однос код туженог, те да би тужилца по редовном току ствари остварила право на јубиларну награду за 30 година рада проведених у радном односу код туженог у децембру месецу 2018. године да није било незаконите радње туженог, првостепени суд је правилно закључио да је тужени у обавези да тужили исплати новчани износ од 103.015,75 динара на име јубиларне награде, утврђен у налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке, који тужени није спорила у погледу рачунске тачности. Стога је ожалбена пресуда потврђена и у ставу трећем изреке, за износ главног дуга и припадајућу камату, јер је и одлука о камати донета правилном применом одредбе члана 277 и 324 став 1 Закона о облигационим односима, а имајући у виду да ни жалба туженог у том делу не садржи посебне разлоге.

Међутим, одлука којом је првостепени суд усвојио тужбени захтев тужилце за накнаду штете због изгубљене зараде и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање, за период од октобра месеца 2021. године закључно са мајем месецом 2022. године, у преосталом делу става првог и другог изреке побијане пресуде, не може се прихватити као правилна, јер је суд њеним доношењем учинио битну повреду одредаба парничног поступка прописану чланом 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју тужени основано указује у жалби. Осим тога, чињенично стање је остало непотпуно утврђено, па се иста не може ценити ни са становишта правилне примене материјалног права, те је морала бити укинута.

Наиме, тужили је решењем РФ ПИО од 3.12.2021. године утврђено право на старосну пензију почев од 15.10.2021. године, стога је нејасно по ком основу је првостепени суд досудио тужили накнаду штете због изгубљене зараде и за период након одласка у пензију, с обзиром да нису дати разлози нити је утврђено да ли би тужилца, по редовном току ствари, да није било незаконитог отказа и након испуњења услова за старосну пензију, наставила рад код туженог.

Како у побијаној пресуди у делу става првог и другог изреке, за период од октобра месеца 2021. године закључно са мајем месецом 2022. године, нису дати разлози о наведеним битним чињеницама, а поред тога чињенично стање није правилно и потпуно утврђено, то се не може ценити ни правилност примењеног материјалног права, па је из наведених разлога првостепена пресуда морала бити укинута у том делу, за износ главног потраживања и у погледу одлуке о камати, која као споредно потраживање прати судбину главног дуга, као и одлука за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање, јер се ради о акцесорном захтеву, који прати судбину главног тужбеног захтева.

Укинута је и решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, јер у том делу одлука зависи од коначног исхода спора.

Ради тога, првостепени суд ће у поновном поступку, поступити по примедбама на које му је указано овим решењем, тако што ће разјасниити да ли тужилца има право на накнаду штете након испуњења услова за старосну пензију и уколико има, по ком основу, а с тим у вези да ли би тужилца по редовном току ствари и након испуњења услова за старосну пензију, наставила рад код туженог, након чега ће правилном

применом материјалног права, донети нову и на закону засновану одлуку за коју ће дати довољне и јасне разлоге.

Из изнетих разлога, на основу одредби члана 390, члана 391 став 1, члана 392 став 2 и члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11...18/20), одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**